

Brüsszel, 2018.4.12.
SWD(2018) 93 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM
A HATÁSVIZSGÁLAT VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓJA

**Kezdeményezés az élelmiszer-ellátási lánc fejlesztéséért (tiszteségtelen kereskedelmi
gyakorlatok)**

amely a következő dokumentumot kíséri

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS IRÁNYELVE

**az élelmiszer-ellátási láncban a vállalkozások közötti kapcsolatokban előforduló
tiszteségtelen kereskedelmi gyakorlatokról**

{COM(2018) 173 final} - {SWD(2018) 91 final} - {SWD(2018) 92 final}

Összefoglalás
Hatásvizsgálat az élelmiszer-ellátási lánc (tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok miatti) fejlesztésére vonatkozó kezdeményezésről
A. A fellépés szükségessége
Mi a probléma lényege, és miért jelent problémát uniós szinten?
Az élelmiszer-ellátási lánc szereplői eltérő alkupozícióval rendelkeznek, emiatt a gyengébb felek (például a mezőgazdasági termelők) tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szembesülhetnek. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó nemzeti szabályozások eltérőek, a tagállamok pedig alig egyeztetnek e tekintetben. Emiatt a gazdasági szereplők egyes tagállamokban nem élveznek kellő védelmet, a különböző tagállamokban eltérőek az üzleti feltételek, és bizonytalanság alakul ki a határokon átnyúló kereskedelemben.
Mit kellene elérni?
A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni fellépéssel előmozdítható az egyenlő versenyfeltételek megteremtése, és hatékony jogorvoslat biztosítható a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokkal szembesülő gazdasági szereplők számára. Mindez közelebb visz a közös agrárpolitika azon célkitűzéseinek teljesüléséhez, amelyek értelmében méltányos életszínvonalat kell biztosítani a mezőgazdaságban dolgozók számára, növelni kell a gyengébb gazdasági szereplők ellenálló képességét, és javítani kell az élelmiszer-ellátási lánc működését.
Milyen többletértéket képvisel az uniós szintű fellépés (szubszidiaritás)?
Az uniós fellépés minimális közös keretet határoz meg, fokozza a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok elleni védelmet, és visszaszorítja az élelmiszer-ellátási lánc mentén felmerülő hátrányos következményeket. Emellett a mezőgazdasági közösség méltányos életszínvonalának biztosításához (az EUMSZ 39. cikke), valamint a bevált módszerek tagállamok közötti összehangolásához és cseréjéhez is hozzájárul: mindez uniós fellépés nélkül nehéz lenne.
B. Megoldások
Milyen alternatívák kínálóznak a célok elérésére? Van-e előnyben részesített alternatíva?
Az alternatívákat a harmonizáció mértéke, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalmának hatálya, az érintett termékek köre, az érintett gazdasági szereplők köre, a jogérvényesítés és a tagállami koordináció alapján csoportosítottuk. Az előnyben részesített alternatívák a következők: a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló szabályok részleges harmonizációja, mezőgazdasági és feldolgozott termékek bevonása, a kkv-k védelme, a jogérvényesítésre vonatkozó minimumkövetelmények, valamint az uniós szintű jogérvényesítési mechanizmus.
Mi az egyes érdekeltek álláspontja? Ki melyik alternatívát támogatja?
Azok az érdekeltek, akik a nyilvános konzultáció keretében válaszoltak, többnyire határozottan támogatják az uniós fellépést, többek között a jogérvényesítéssel kapcsolatosan is. A (nagy forgalmat bonyolító) kiskereskedők nem értenek egyet azzal, hogy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok széles körben előfordulnak, ezért ellenzik az uniós intézkedést.
C. Az előnyben részesített alternatíva hatásai
Melyek az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor a főbb lehetőségek) előnyei?
A kisebb gazdasági szereplők számára előnyös a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló jogszabály nyújtotta védelem, amelynek köszönhetően hatékonyabban működhetnek. Ezek az előnyök várhatóan kedvező szociális és gazdasági hatást fejtenek majd ki a társadalomra.

Milyen költségekkel jár az előnyben részesített alternatíva (ha nincs ilyen, akkor milyen költségekkel járnak a főbb lehetőségek)?
A vállalkozásoknak nem kell jelentős jogszabályi megfelelési költségekre számítaniuk. A társadalmi és környezeti hatások előreláthatólag semlegesek, sőt, akár kedvezőek is lehetnek, de a tagállami közigazgatási szerveknél költségek merülhetnek fel (lásd lent).
Milyen hatást gyakorol az intézkedés a kkv-kra és a versenyképességre?
A kkv-k fokozott védelemben részesülnének, emellett összességében véve a versenyképesség javulása várható.
Jelentős lesz-e a tagállamok költségvetésére és közigazgatására gyakorolt hatás?
A tagállamok többsége már valamilyen formában bevezetett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó szabályokat. Náluk korlátozottan merülnek majd fel közigazgatási költségek. Más tagállamok valamivel nagyobb költségekre számíthatnak, de a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló jogszabállyal már rendelkező tagállamok tapasztalata azt mutatja, hogy a végrehajtási költségek viszonylag alacsonyak, és elnyelhetik őket a meglévő struktúrák.
Lesznek-e egyéb jelentős hatások?
A fellépés a harmadik országbeli szállítókat is érinti.
Arányosság?
A fellépés csak a kkv-kra, a legnagyobb kárt okozó tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra, valamint azokra a területekre terjed ki, ahol az egyes tagállamok önmagukban nem tudják elérni a célkitűzéseket. Minimális költségek várhatók. A tagállamok fenntarthatják saját szabályozásukat, és a szakpolitikai fellépés terjedelmén túlmenően is hozhatnak jogszabályokat.
D. További lépések
Mikor kerül sor a szakpolitikai fellépés felülvizsgálatára?
A szakpolitikai fellépést <i>ad hoc</i> szakértői csoport évente ellenőrzi a tagállami jelentések alapján. Teljes körű felülvizsgálatot négy év elteltével kell végezni.